

PREDLOG PREDLAGATELJA

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič – Rudnik je na 156. seji dne 22. 11. 1989 obravnaval Poročilo o izvajanju nekaterih zakonov s področja kmetijstva in sklenil, da ga posreduje delegatom skupščine občine v obravnavo in sprejem.

IZVRŠNI SVET

POROČILO

o izvajanju nekaterih zakonov s področja kmetijstva

UVOD

To poročilo obravnava predvsem nekatera pomembnejša vprašanja s področja zakona o kmetijskih zemljiščih ter zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev z namenom, da se prikažejo problemi, ki jih ugotavljajo upravni organi in pristojne službe pri njihovem izvajanju ter predlagajo spremembe v zakonodaji s ciljem, da se zagotovi učinkovito ukrepanje in usmerjanje kmetijske politike v občini.

Kot družba smo se opredelili, da želimo tako kmetijstvo, ki bo sposobno živeti v pogojih tržnega gospodarstva, to pa pomeni ustvarjanje pogojev, ki bodo omogočili hitrejšo rast perspektivnih kmetijskih gospodarstev, tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Zato bo nujno izoblikovati tako zakonodajo, ki bo onemogočala drobljenje kmečkih gospodarstev, zagotavljala, da bodo kmetijska zemljišča intenzivno obdelana ter nenazadnje preprečevala pozidavo kmetijskih zemljišč povsod tam, kjer gradnja ni potrebna oz. družbeno utemeljena.

I. IZVAJANJE KMETIJSKE ZEMLJIŠKE POLITIKE

Kmetijska zemljišča so dobrina s splošno koristno funkcijo, zato so tudi ustavno čuvana, normativni izraz sprejete kmetijske zemljiške politike je zakon o kmetijskih zemljiščih – prečiščeno besedilo (Uradni list SRS, št. 17/86). Skladno z zakonom je nosilec kmetijske zemljiške politike v občini Kmetijska zemljiška skupnost.

Zaščita kmetijskih zemljišč

Uspešnost KZS pri zaščiti kmetijskih zemljišč lahko ocenjujemo skozi njena prizadevanja za ohranjanje realno najkvalitetnejših kmetijskih zemljišč, ki so bila predmet različnih nekmetijskih interesov njihove rabe, koliko so bile zahteve po ohranjanju kmetijske rabe strokovno utemeljene in kako se to delovanje KZS odraža v prostorskem delu srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana občine Ljubljana Vič-Rudnik in mesta Ljubljane. Ocenjujemo, da so se zaradi tako zastavljenega delovanja KZS ohranila v kmetijski rabi do leta 2000, poleg veliko manjših, tudi naslednja večja območja kmetijskih zemljišč: Kozaško polje (35 ha), zemljišča v bližini farme Gmajnice (40 ha), zemljišča na Brezovici (120 ha). Delovanje KZS na podeželskem območju občine je bilo v tem, da je skupaj s krajevnimi skupnostmi predlagala načrtovalcem rabo prostora, da so načrtovane gradnje usmerjali na manjvredna kmetijska zemljišča. Naloga vključevanja je stalna, saj se je še vedno treba za nekatera območja o načinu rabe dogovarjati.

Pri opredelitvah rabe prostora je skušala KZS problematiko obravnavati širše, ne pa samo iz ozkega kmetijskega ali občinskega stališča. Upoštevala je prostor vseh ljubljanskih občin, kvaliteto, lego prostora, usmeritev občine Vič-Rudnik in mesta Ljubljane, da je potrebno industrijsko razviti tudi južni del Ljubljane in da je nepristransko gledano ljubljansko barje manj kvaliteten prostor za kmetijsko pridelavo. Ta ugotovitev seveda ne zmanjšuje problematike, ki nastopa s pospešeno gradnjo industrijskih con in stanovanjskih sosesk na južnem delu Ljubljane, pač pa zahteva še večje angažiranje KZS pri zagotavljanju in usposabljanju nadomestnih zemljišč. Opozoriti je potrebno na

neusklajenost prostorske in kmetijske zakonodaje (območja urejanja, območja krajskih zasnov, usposabljanje nadomestnih zemljišč ipd.), kar vse otežuje usklajevanja zaradi različnih tolmačenj predpisov. Na tem področju dela je bila KZS lahko učinkovita le takrat, ko je skupaj s prizadetimi kmetijskimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi na osnovi strokovnih argumentov zagovarjala kmetijsko rabo prostora.

Urejanje kmetijskih zemljišč

Realizacija urejanja kmetijskih zemljišč je odvisna od finančnega stanja KZS, pripravljenosti kmetijskih organizacij, da pristopijo k urejanju, razpoložljivih sredstev Zveze vodnih skupnosti, Zveze kmetijskih zemljiških skupnosti in kreditnih pogojev pri bankah. Letni in srednjeročni programi dela KZS so zato to nalogo načrtovali na osnovi realno pričakovanih finančnih sredstev. Letna poročila kažejo, da so bili tu plani redno preseženi zaradi uspešnega združevanja sredstev, povečanega angažiranja kmetijskih organizacij, pobude samih kmetovalcev in razmeroma ugodnega finančnega stanja KZS do leta 1988.

Izboljšane kmetijske površine:

Leto

1983	701 ha
1984	735 ha
1985	470 ha
1986	1310 ha
1987	1342 ha
1988	1335 ha

Skupaj: 5893 ha

V obrazložitvah gornjim podatkom je potrebno povedati, da je v površine všteto poleg hidromelioracij tudi vzdrževanje jarkov, ureditev boljših dostopov, čiščenje zaraščenih površin. Za vseh 5893 ha pa velja, da se sedaj intenzivneje obdelujejo in da se je v obdobju 6 let zmanjšala površina slabo obdelanih zemljišč najmanj za navedene hektarje.

Aktiviranje slabo izkoriščenih kmetijskih zemljišč

Ob vsakoletni analizi svojega delovanja je KZS ugotavljala, da je pri aktiviranju slabo izkoriščenih kmetijskih zemljišč potrebno upoštevati naslednja dejstva:

- ekonomsko upravičenost usposabljanja in ponovnega aktiviranja slabo izkoriščenih zemljišč, na katerih je kmetijska pridelava na meji rentabilnosti,
- interes lastnikov ali sosedov, da se ta zemljišča ponovno vključijo v kmetovanje,
- finančno sposobnost družbe, da subvencionira tako proizvodno.

Z agromelioracijami se, ob upoštevanju prej navedenih dejstev, vsako leto nekaj površin, ki so bile zaraščene ali zamočvirjene vrne v razmeroma intenzivno kmetijsko proizvodnjo.

Zaenkrat interes usposabljanja takih kmetijskih površin še obstaja. Predvsem pa je treba pričakovati zmanjšanje družbene pomoči za urejanje teh, večkrat za proizvodno težavnih območij.

Poleg naštetih treh osnovnih ciljev je po zakonu o kmetijskih zemljiščih KZS delovala še:

- pri prometu s kmetijskimi zemljišči
- Odkupljeno je bilo sicer samo 14,2 ha kmetijskih zemljišč, odprodanih pa 9,5 ha (zaokrožanje kmetij, nadomestna zemljišča), vendar ta podatek ne kaže pravega vpliva KZS na promet. Pomembnejša je pomoč kmetom pri uveljavljanju prednostne pravice pri nakupu zemlje, oziroma preprečevanje ilegalne prodaje nekmetu. Vendar pa ugotavljamo, da željeni učinek resničnega usmerjanja prometa z zemljišči, kljub zakonskim določbam, nismo dosegli.
- pri oblikovanju kmetijskega zemljiškega sklada

V tem skladu je 140 ha njiv, 411 ha travnikov in 36 ha pašnikov. Preko zadrug so zemljišča povečini dana v zakup kmetom. Opo-